

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN
POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

Tisza István gróf a románokkal folytatott tárgyalásokról

A képviselőház ülése

Korszakalkotó napja volt ma a magyar képviselőháznak: Tisza István gróf miniszterelnök tájékoztatta a parlamentet és az egész magyar közvéleményt a románokkal folytatott tárgyalásairól.

Csak igazi államférfiu, aki törekvéseinek tisztaságáról és nemzetgyarapító hatásáról szilárdan meg van győződve, beszélhet a nemzetiségi kérdéssről olyan nyíltsággal, aminővel ma a miniszterelnök beszélt. Síralsamas jellemzi a magyar ellenzéket, hogy ettől az üléstől távol maradt.

Közel három órán át tájékoztatta a miniszterelnök a feszült figyelemmel hallgató képviselőket írásbeli jegyzetei alapján a lefolyt tárgyalásokról. Mindenkit meggyőzött róla, hogy tárgyalásai kezdettől fogva mindvégig az egységes magyar állami nemzeti jellege megvédésének alapján mozogtak. Minél tovább haladt előadásában, annál nyilvánvalóbban semmisültek meg azok a ráfogások, mintha a miniszterelnök a nemzetiségi békességet a magyar nemzeti érdekekkel akarta volna megfizetni. A románokkal való tárgyalás anyagát a kormányelnök csoportokba osztotta. Ezek a csoportok: a románság társadalmi szabad mozgására, közigazgatási és igazságszolgáltatási ügyekre, gazdasági tár-

gyakra, végül közoktatási- és kultusz-ügyekre vonatkoznak. A kormányelnök minden egyes kérdésben papírról olvasta fel megformulázott álláspontját, melyet a románokkal közölt s amely álláspont a választás napirendre tüzése folytán kritika tárgya lesz a parlamentben és az egész ország közvéleményében.

A kormányelnök tárgyalásai — mint tudvalevő — eredményre nem vezettek, de Tisza István gróf önérettel utalhatott arra, hogy mindannak dacára hasznos pionirmunkát vélt végezni a jövő számára. Valóban, maga az a tény, hogy a nemzetiségi kérdést szűk körben bizalmasan megbeszéltek, határozottan közelebb hozta egymáshoz a románságot és a magyarságot és bizonyosan alkalmas lesz arra is, hogy a románság felfogása a jövőben a békességnek kedvező irányában fejlődjen. A románajku polgárság lelkületére csak üdvös hatással lehet, amikor Tisza kijelenti, hogy egyes méltányos óhajokat a tárgyalások meghiusítása ellenére is teljesíteni fog, mert a magyar nemzeti politika szempontjából is üdvösnek tartja, ha ezen óhajok teljesítése árán a nem magyar ajkuak jogos elégtelenségét megszünteti. Ide tartozik mindenekelőtt az az intézkedés, hogy a vallásoktatás mindenütt a gyermekek anyanyelvén történjen. És ez nemcsak a román, hanem általában minden magyarországi nemzetiségi iskolára vonatkozik. Sok más intézkedés azonban a tárgyalások megszakadása folytán életbe nem léphet, mert azoknak olyan a természetük, hogy a ma-

gyarság jó és megbízható barátainak meg lehet adni, de nem adhatók meg azoknak, akikben ilyen megbízható barátokat nem láthatunk.

A miniszterelnök beszédének egész tónusa államférfiu békülékenységtől volt áthatva. Komoly megbecsüléssel szólt a románság vezetőiről, akikben sok tekintetben higgadtságot és mindenestre becsületes meggyőződést tapasztalt.

A politikai körökben általában az a ebnymás, hogy a kormányelnök az egész akciót nagy államférfiu belátással vezette. Azzal, hogy a románságot becsületes baráti célzatainkról meggyőzte, eléggé nem méltányolható munkát végzett: megerősítette a mérsékelték pozícióját és ezzel a nemzetiségi kérdést olyan mdeerbe terelte, hogy annak végleges megoldása a lelki diszpozíció megerősödése talán nem hiu remény.

Az ellenzéki pártok ma határozati parancscsal tartották távol hiveiket az üléstől, amivel vezérek újabb jelét szolgáltatták annak, hogy ők a pártpolitikai tüntetést eléje helyezik a legfontosabb törvényhozói feladatoknak. Jellemző, hogy a tilalom dacára Bethlen István gróf, aki a román ügyben a multkor interpellált, mégis megjelent az ülésen, igaz, hogy csak a karzaton s feszült figyelemmel hallgatta a miniszterelnök fejtegetéseit. Az efféle tünetek is mutatják az ellenzéki taktika tartáhatatlanságát, ami amugy is napról-napra nyilvánvalóbbá lesz. Így például hónapok

A szép keztyűárusnő

Írta: Andre Chortis.

Catalonián keresztül utazva, fölkerestem Manuel Vivast, ifjúkori barátomat és iskola-pajtásomat... Ez alkalommal láttam Pepitát s hallottam különös történetét.

... Szegényes házikó ajtaja előtt ült, magányosan az őszhajú öreg asszony; szépmetszésű, de hervadtbőrű és elhízott arcából elővillogott a sötét, izzó szempár; a térdein nyugvó kezeit biborpiros kendő borították, melynek hosszú rojtjai a földet söpörték; a piciny kert bokrain nagy piros rózsák virultak és dus pompájuk, bódító illatuk közepette mintha hajdani szépség, hajdani szenvedély emléke élénkítené a matróna arckifejezését. Manuel készönt.

— Jó napot, Pepita.

— Jó napot, Manolito, — bólintotta ő.

Mosolyában fiatalos báj volt. Lassan megrázta fejét, hogy elűzze a legyet, mely e pillanathban homlokára ült. A kiállhatatlan állatka makaeszkodott és ekkor türelmetlenség vett erőt a merengő asszonyon, fölemelte jobb kezét, e hirtelen mozdulat folytán lecsuszott karjáról, térdéről a piros kendő: láttam a fölemelt kezét és láttam a másikat! Két merev, sorvadt, feketés, élettelen csonkot...

Pepita elpirult. — Gyorsan a biborpiros kendő alá rejtette szegény kezeit és mélyen főlshajtott.

Mi elhaladtunk mellette, mintha nem is vettünk volna észre semmit. De rémült kér-

désemre Manuel elmondotta nekem Pepita, a szép keztyűárusnő tragikomikus, szájalmas esetét.

— Tíz éve már ennew — kezdte tünődve. Már nem volt fiatal a szép Pepita. Arca lassan hervadt, de még meg voltak a szemei, követelő, gyönyörű szemei és sziurke selyemruhában puhább, simulékonyabb volt az alakja, mint valaha. Ugy beszéltek, ifjúságában nem volt számos szerelmi kalandja, de forrók és tartósak voltak szerelmei...

Abban az időben megszeretett egy nagyon fiatal embert, írőembert, aki bejött kis boltjába, hogy keztyűt vegyen s újra és újra visszatért. Minthogy egész családja Valencián volt és ő nagyon magányosnak és elhagyottnak érezte magát, a fiu — nyilvánvalóan közlékeny természetű túlaradó fantáziával megáldott gyerek — a szeretőjének bevezelt írásairól, könyvéről, melyet akkor tervezett: „Képek a Firenzei Renaissance korából” — elolvastam azóta, csekély értékű dolog. Nos, elképzelted, minő naiv és fantasztikus módon beszélt e tudatlan teremtésnek az emberiség fénykoráról! Pepita még ma is úgy emlékszik vissza a leírásokra, mint egy gyönyörűsége tündérmesére... Látta a daliás, titokzatos hatalmu banditákat és a paloták márványtermeit, a hófehér oszlopsorokat látta az ismeretlen büvös virágokkal teli kerteket és az ismeretlen, büvös képekkel átvezített dus selyemfüggönyöket az e kertre nyíló ives ablakok előtt; és látta hódító szépségét a fiatal asszonyoknak, kik e kertek os-

vényein lebegtek és kitekintettek az ablakon. Oh, ezeket az asszonyokat nem gyönyörködve csodálta Pepita. Ezekre irigykedett. Tulnagylakos lelkesüléssel beszélt neki róluk a poétaszerező. És a szegény kis keztyűárusnő forró és indulatos szive szenvedett és kínosabb féltekenységet érzett ez árnyalatok iránt, mint amilyenre gerjedhetett volna egy husból és vérből való vetélytársnő ellen, kit legalább szidalmazhatott és arcul csaphatott volna az utcán.

És egyszer elmondta neki a fiu, hogy voltak közülük, kik szerelmi bánatukban a halált keresve, mérgezett keztyűket vettek fel... És e történet különösen megkapta Pepita képzeletét. Most már úgy látta a gyönyörűsége mesék gyűlölt hősnőit, szenvedélyes szerelmi jelenetek után biboros bársonyos keretekbe ragyogva — aranysegélyű hófehér ruhában — meztelen karjaikon hosszú keztyűk, nagyon szép keztyűk, olyanok, amilyeneket ő eladott boltjában, három dourojával párját... És irigyelte életük folyását, mint ahogyan irigyelte életük életük folyását, a ruhákat, amelyeket viseltek, ékszereiket, hatalmukat, mindazt, ami imádoztját foglalkoztatta, ami elvonta tőle — tőle, aki már nem volt fiatal, aki éppen csak hogy olvasni irni tudott, egyszerűen öltözködött és nem volt sem herceg, sem regényhősnő — csak Pepita, a Plateria-utcai kis keztyűárusnő...

Bekövetkezett a szakítás ideje. A fiu egyre ritkábban jött el a Plateria-utca. Egy reggel pedig éppen csak benézett egy perc-

óta fogadkoztak, hogy ők a jelenlegi házszabályt s a jelenlegi elnökséget el nem ismerik és semmiesetre nem vesznek részt semmiféle szavazásban. Tegnap ezt is megszegték, mert Mezőssy indítványa felett Szász Károly alelnök felszólítására minden teketória nélkül *leszavaztak*.

A képviselőház mai ülésének lefolyásáról itt következik részletes tudósításunk:

Elnöki jelentések.

Beöthy Pál elnök háromnegyed tizenegy órakor megnyitja az ülést.

Szász Pál előadó betérjeszti a mentelmi bizottság jelentését **Sümei Vilmos** képviselő ügyében. A bizottság indítványozza, hogy Sümei jegyzőkönyvi megrovásban részesítsék. A Ház a bizottság indítványát elfogadja.

Elnök jelenti a Háznak, hogy **Bujanovics Gyula** sürgős interpellációra kér engedelmet és hogy ő arra az engedelmet megadta.

Következik a napirend, a választókerületek új beosztásáról szóló törvényjavaslat harmadik olvasása.

A Ház a javaslatot harmadik olvasásban is megszavazza.

Elnök bejelenti, hogy a következő ülés napirendjére vonatkozóan csak a miniszterelnök mai beszéde után fog indítványt tenni.

Tisza gróf a román tárgyalásról.

Bujanovics Gyula kérdi a miniszterelnököt, nem tartja-e elérkezettnek az időt arra, hogy a románokkal folytatott tárgyalásairól a Házat tájékoztassa?

Tisza István gróf miniszterelnök: A tárgyalások véget értek a románokkal. Nehezen vártam ezt a pillanatot, hogy a száraz tények alapján ítéljen a közvélemény. Részletesen akarom megismertetni a kormány összes álláspontját. Főleg az álláspontot, hogy nekem is az a véleményem, ami minden magyar embernek. Abból indultam ki a multkor Apponyival történt eszmecsere is, hogy a magyar nemzeti állam a nemzetiségekkel való egyetértésben keresse a maga jövőjét. Ez azonban az idegen ajku polgártársakon is mulik, s a románok nagy része még a bizalmatlanság álláspontján van.

Mihályfi Tivadart szólítottam föl er-

re és minthogy vevők nem voltak, röviden odasugta Pepitának:

— Sürgőnyt kaptam — el kell utaznom. Holnap délben — a pályaudvar felé indulva, bejövök bucsuzni.

Pepita pedig nem szólt semmit, nem vett rá egy szemrehányó pillantást sem. Talán nem is szenvedett. Mert hiszen rögtön, nyugodtan elhatározta, hogy véget vet életének: mérgezett keztyűt huz kezére, mint a rég porladó dus hölgyek, hogy ő róla is álmodjon a fiu, mint azokról, és hogy talán számó, lelkesült szavakat szenteljen az ő emlékének is halhatatlan művében.

Hogy miféle mérget szerzett? És miképpen? Nem tudom. Valószínű, hogy patikában kapható szerekből és tisztítási célokra alkalmazott savakból kevert össze valaminő borzasztó folyadékot. — Ebben áztatta meg a gyöngyszürke keztyűket — a háromdourós szép, hosszú keztyűket; és kezére huzta azokat néhány órával a fiu bucsulátogatása előtt. Előbb azonban kicsinosította magát és fürtökbe rakta selymes haját; és minthogy nem bízott mérgeinek erejében és azt akarta, hogy jól elvegyüljön vérével és gyorsan hatoljon szívéig: hosszú, éles tüvel fölhasított gyönyörű kezeit a csuklótól a körmeig.

Ugy képzelte, az agónia rögtön meg fog kezdődni és véget ér majd néhány perccel, mielőtt elindul a valenciai vonat. Ugy, hogy az utas már halva találja őt... Am az agónia nem állt be, csupán iszonyu láz, irtóztató, fogcsikorgató fájdalom. A kendőjébe burkolódzott, hogy megmagyarázza didergését és hogy elrejtse kezeit, melyek percről-percre

re, s a főhívás visszhangra talált, s már a mult év elején kezdődött meg köztünk a tárgyalás ugyanannak az elvi alapnak a fentartásával. Ok garanciát követeltek arra, hogy bizonyos kerületben a választók többsége román legyen. A román többségi kerületek száma nem lesz így is csak 27, s hogy milyen pártállásuk legyenek, arról szó sem volt. Nem volt tehát semmi paktálás, s ennek a románok se adtak semmiféle kifejezést. Sikerült a románokat megnyugtatni, ez a kiinduló pont, s a nemzetiségi párt elveti mindazt, mi a magyar politikával össze nem egyeztethető.

— Kijelentem, hogy az ország minden polgára egyforma jogokat élvez, s egyenlő elbánás illeti, a sajtó, egyesületi és gyülekezeti jog terén, s a kormány szívesen veszi, ha a tisztviselők részt fognak venni a román kulturális egyesületekben is. Végzetes hibának tartja, hogy leteszik a román nemzetiségi párt. De hiszen Magyarországon osztálygyűlölet címen is szabad pártot alakítani, ebben nincs akadály. A kormány kiállításba helyezte, hogy a törvények román nyelven is megjelennek, hogy a nép megértse, s lehetőleg román vidékeken románul tudókat alkalmazzanak s a felsőbb iskolákban a román vidékeken román nyelv is tanítassék.

Bejelenti ezután, hogy suttymban „hazaárulást” is elkövetett. Jegyzői tanfolyamokon tanítják a nemzetiségi nyelveket, s azilyen tanuló pályáján előnyben is részesül. Ez áldás a népre. (Éljenzés, taps.) Biróságoknál magyar beadványt kell írni, de a tárgyaláson anyanyelvüket használhatjuk. Most a közigazgatást államosítják, egységessé kell tenni az eljárást, a belső szolgálat nyelve azonban a magyar marad.

Az érdemleges ügyiratokat csak magyar nyelven adják ki, de a magyarul nem tudóknak saját anyanyelvén meg kell magyarázni, ha nem érti s az ügyvédeknek tökéletesen kell magyarul tudni.

A román urak nagy súlyt fektettek arra, hogy gazdasági előadások román nyelven is tartassanak s a magyar gazdákkal egyenlő elbánásban legyen részük.

A telepítési akcióra nézve kijelenttem, hogy nincs velük szemben agresszív jellege. E téren csak a védekezés a célunk s a kormány erre nézve tovább is szabad kezét tartja magának.

Követelték az 1907-iki iskolatörvény revízióját, kijelentettük, hogy *nem vagyunk haj-*

jobban földagadtak. Így találta őt a fiatal poéta, összekuporodva a boltocska zugában, reszketve, halottápadtan.

— Ah! — panaszkodta el nekem Pepita — mily öreg és csunya lehettem — eltorzult arcu — én, aki azért tettem ezt, hogy egész életén át én rólam álmodjon! Nem vett észre semmit. Egyszerűen azt gondolhatta, hogy kétségbeesett vagyok, de azért nem esett meg a szive rajtam, ő nem, senor.

Elbucszott tőle, megsugta neki, hogy irni fog — amit mellesleg megjegyezve, soha meg nem tett — és távozott. Pepita még egy negyedórán át ott maradt a zugban, némán, mozdulatlanul. Ugyanaz a fájdalom, mely a karját égette, most átnyilalt a szívében. Azután elájult.

Amikor letépték a keztyűt: ezekkel együtt rongyokban vált le a hus kezéről... A kórházba vitték a szerencsétlen teremést. Irtóztatóan fájdalmas műtétek, hosszadalmas gyógykezelés után megcsomkítva került ki onnan... Amint most láttad. Eladta boltját, visszavonult a magányba. Nem gondol többé az öngyilkosságra, mert a gyóntatója ugyancsak megfenyegette... Reznigáltan éli üres, hosszú, télenességben folyó napjait; hallgatja a Valencia felé induló vonatok dübörgését; nézi, mint virulnak föl, mint hervadnak és hullanak piciny kis kertje nagy piros rózsaí... És éjjel talán szép szerelmes firenzei asszonynak álmodja magát, aki büszke élet után dicsó halált hal; finom, hosszú, három dourós, szakértően megmérgezett keztyűiben...

landók a törvény revíziójára s az állami felügyeletre vonatkozó részét érvényben fogjuk tartani mindig s igyekeztünk meggyőzni őket, hogy e törvény korrektt végrehajtásánál sérelmeik nem lehetnek. A felekezeti ügyet pedig objektíve fogjuk kezelni s oly helyeken, hol a tanulók 20 %-a magyar, külön állami iskolát állítunk fel s így nem kell két nyelven tanítani. S ha egy iskola egyszer magyarrá válik, vissza változtatni azt nem lehet más nyelvre. S a román tanítók a fizetések kiegészítésében egy elbánásban részesülnek a magyar tanítókkal. S attól a kormány nem tér el, hogy a kiegészítés egyházi főhatóság alatt legyen. Kész arra, hogy tanfelügyelőket nevezzen ki, akiknek van érzékük a román közoktatási érdekek iránt, de nem engedi meg, hogy olyan épületeket állítsanak fel iskolának, mellyel a népet tönkre teszik, hogy főleges költséget ne okozzunk a népnek.

Az Apponyi-féle iskolai rendeletnek a vallásoktatásra vonatkozó része szerinte csak elkeseredést keltett, még azoknál a románoknál is, akik különben nem tartoznak a békétlenek közé.

Egy hang a nemzetiségek részéről: Másoknál is!

Tisza István gróf: Igen, minden nemzetiségnél. Ami pedig a románok ellen az iskolákban felhangzó hazafias kifakadásokat illeti, ezeket a leghatározottabban elítéli. (Taps a nemzetiségi padokon.) Ezek az éretlen hazafiak egyenesen az agitátorok malmára hajtják a vizet. Beszélt egy előkelő román emberrel, aki elmondta, hogy mindig magyar iskolába járt, az akadémiát is ott végezte, de mindig csak ez volt a neve: bűdös oláh.

A hajdudorogi görög katolikus egyház föllállításánál tévedések voltak, mert néhány oly román község csatoltatott oda, amelyekben túlnyomó a román lakosság. Viszont oly községek, amelyekben a magyar a túlnyomó, nem vétettek fel az egyházmegyébe. Ezt a kérdést úgy lehetne megoldani, hogy egyrészt a román községek kivétesenek és helyükbe a magyar községek adassanak (Élénk helyeslés.), de az egyház csorbát nem szenvedne, megmaradna megállapított nagyságában.

Ezek után áttér a nemzetiségi kerületek kérdésére. A román megbízottak — megengedi — kellemetlen helyzetbe kerültek az által, hogy a 42 nemzetiségi kerület lecsökkent 27-re, de konstatalja, hogy ő igazságosan járt el s a románok kulturájának emelkedésével kerületeik is szaporodnak.

A nemzetiségi törvényt — testvérekre hozták elődeink. És a magyarok ellen oly agitáció keletkezett a különböző nemzetiségek közt, hogy örültség és öngyilkosság lett volna a magyar állam részéről, ha végrehajtott volna e törvényt. Gondoskodni kellett, hogy a magyar nyelv a közigazgatásban érvényesüljön. Ezen ma se lehet változtatni, de hajlandó volt kulturális téren nyelvükhöz való ragaszkodásukat és jogukat méltányolni és elismerni.

A román komité nem fogadta el a följárlott békét. Elismeri, hogy nagy érdeke a magyar nemzetnek, hogy a közel három millió román néppel békésen együtt munkálkodják a nemzeti munkában. De ez csak akkor érhető el, ha az egymás iránti bizalom teljesen átmege a nemzet minden rétegébe. Hogy mit rejt a jövő, nem tudja. A kormánynak kötelessége mindent felkarolni, ami a nemzet érdekében helyes és meg is fogja tenni azokat a lépéseket, amelyeket az imént vázolt. Azt hiszi, ha a kormány kiveszi azokat az akadályokat, mint például a vallásoktatást és az anyanyelv kizárását — akkor közelebb hozzuk magunkhoz azokat a románokat is, akik elégedetlenek s így sikerül a békét, amelyet teljes szívvel óhajt, megteremteni.

Kéri a Házat, hogy abból a szempontból, hogy e kérdéshez mindenki hozzászólhasson, válaszát ne vegye tudomásul, tüzze napirendre. (Taps.)

Bujanovics Gyula újabb fölszólalása után a Ház a választ *nem vette tudomásul, hanem napirendre tüzte március másodikára.*

Az ülés fél kettőkor ért véget.

Krecsányi Ignác a debreceni színház bajairól

A legnagyobb baj: a nyári állomás elvesztése

A városi tanács hétfőn tartott ülésén dr. Magoss György főügyész bejelentette, hogy egy külföldön is ismert nevű színházi ember és egy nagynevű régi vidéki színházigazgató jelentkezett a debreceni színházért. Előbbi közvetlenül, utóbbi egy megbízottja révén. A főügyész nem közölte a két jelentkező nevét, de csakhamar híre szállt a városban, hogy ifj. Ábrányi Emil és Krecsányi Ignác a jelentkezők. Krecsányi mikor a neve mint „pályázó” — bizonyára akarata ellenére — nyilvánosságra jutott, lapunkhoz intézett táviratában kijelentette, hogy nem adott be pályázatot a debreceni színházra. Krecsányi nyilatkozatát azon az oldalon, amelyen azt szeretnék, hogy a debreceni színházra Mezei Bélán kívül reflektáns ne legyen, diadalittasan lobogtatták meg, dukumentumául annak, hogy egy rivállal kevesebb van.

Krecsányi Ignác jelentkezése azonban — ha közvetett uton is — sokkal komolyabb és számbavehetőbb, mint azok szeretnék hinni. Akiknek érdeke, hogy a debreceni színház pályázó nélkül álljon.

Munkatársunk ma kérdést intézett dr. Magoss György főügyészhez, hogy miképpen áll Krecsányi jelentkezése? A főügyész ur válaszképpen előbbik tárta Krecsányi Ignácnak hozzá intézett levelét, amelyben többek között ezeket írja:

„Mint volt debreceni színházigazgató, aki harminc esztendő előtt négy évig szerencsés voltam a debreceni műpártoló közönség osztatlan tetszésével és szeretetével dicsekedhetni s még ma is a legkellemesebb visszaemlékezés és szeretet tűz Debrecenhez, tudakozódtam és érdeklődtem a kitűnő város zilált szini viszonyai iránt.”

„A debreceni színház jövő bérletét illetőleg olyan baj van, melynek elintézése, illetve elhárítása — a mostani körülmények között — akadályokba ütközik. Ez a nyári állomások meghatározása és elnyerése.”

„Elismerem és konstátálom, hogy a debreceni közönség műpártolása s a színművészet iránti érdeke és áldozatkészsége a vidéken majdnem páratlan. Elismerem, hogy a színház jövedelmezősége s a város által nyújtott anyagi támogatás biztosítja az ottani színezet existenciáját s mintegy kötelességévé teszi a színházigazgatónak, hogy a vidék legkitűnőbb erőiből állítsa össze a színtársulatát s előadásai és műsora mintául szolgáljanak a többi vidéki városoknak. De hogy a debreceni színházigazgató egész éven keresztül biztos alapon működhessen s anyagi gondoktól menten felelhessen meg kötelességének és hivatásának, szüksége van arra, hogy a színtársulathoz mért, jövedelmező nyári állomások legyenek s azok Debrecen városával kötött szerződés tartamára felbonthatatlanul biztosítottassanak.”

„Ilyen körülmények között tehát nehezen bírnám magamat arra elhatározni, hogy a debreceni színház igazgatását elvállaljam.”

Nyilvánvaló tehát, hogy Krecsányi Ignác tudakozódott és érdeklődött a debreceni színház után és szándékát bejelentette. Hogy nem nyújtott be ajánlatot, annak oka, mint

a levélből kitűnik az, hogy a debreceni színház konszolidált állapotának igen nagy akadályát látja a nyári állomások elvesztésében. Ilyen körülmények között — írja — nehezen bírná magát elhatározni arra, hogy a debreceni színház igazgatását elvállalja.

Krecsányinak ez a kijelentése azt jelenti, hogy ha a fenforgó akadály elhárításában segítené őt a város, nem zárkoznék el attól, hogy elvállalja a színházat. Világos ebből a levélből, hogy Krecsányi azt várja a tanácsától, hogy őt meghívja, mert Krecsányi nem viszályon volt pályázó, hanem egy várakozó állásponton levő ember.

Természetesen nagy kérdés az, hogy képes-e Debrecen Nyiregyházát és Máramarosszigetet pótoló állandó jellegű nyári állomást szerezni. Ennél a kérdésnél aztán egész sulyával jelentkezik az a végzetesen könnyelmű lépés, amellyel a színházi bizottság Beöthy idejében elcsapta Debrecenről a két nyári állomást. Máramarossziget és Nyiregyháza olyan biztos bázisai voltak a debreceni színházigazgatónak a nyári hónapokban, hogy a legerősebben állott a vidéken. A két nyári állomást az államosított debreceni színezet könnyelmű és nem őszinte jeliszavával eldobták és alig pótolható kárt okoztak a debreceni színezetnek. Krecsányi Ignác levele után tetemes kell hívni azokat az urakat, akik keresztüljárólva a városi tanács javaslatain, egy fölényes gesztussal elsöpörték Beöthy utjából a két jó, biztos nyári állomást.

A munkanélküliek segélyezése

A debreceni munkanélküliek fölségítése érdekében megindított mozgalom napról napra szebb és pozitívabb eredményeket ér el. Mint már jelentettük, Rostás István főkapitányhoz eddig, a különböző helybeli pénztintézetektől és magánosoktól 5338 korona segélyösszeg érkezett, amely az utóbbi napok folyamán a következők újabb adományokkal gyarapodott: A Svetits-intézet növendékei 506 kor., Stégmüller Árpád építész 100 kor., Jótékony nőegylet 200 kor., Kulini Imre törvényszéki elnök gyűjtése 29 kor., Pákozdy Sándor vármegyei főjegyző gyűjtése 25 kor., Borgida Farkas a „Royal”-szálló tulajdonosa 30 kor., Péntes Sándor vármegyei arvaszéki elnök 10 kor., Bankegyesület Rt. 100 kor., Polgári-kör gyűjtése 14 kor., Uj-szabadkőműves páholy 200 kor., Gazdák Biztosító Szövetkezete 20 kor., Horváth Antalné és Zsigmondovics Sándorné 5 kor., Arany Lajos 5 kor., Izr. Nőegylet 25 kor., Ref. főgimnázium ifjusága 66 kor., Eröss Jakab 10 kor., Turai Farkas 10 kor., Hegedűs Antalné 4 kor., Dohánygyári alkalmazottak 106 kor., idős Weichinger Károly 100 kor., Filler-egylet 22 kor., Máv. műhelytelep személyzete 220 kor., Faipar Rt. 12 kor., Állami főreáliskola növendékei 79 kor., Kereskedelmi Tanintézet 27 kor., Weisz Aranka gyűjtése 10 kor., Refő főiskola seniori hivatalának gyűjtése 41 kor., az I. sz. posta-hivatal gyűjtése 13 kor., Löfkovits Arthur gyűjtése 70 kor., Kir. itélőtábla gyűjtése 38 kor., Róm. Kath. főgimnázium igazgatósága 45 kor., Aufrecht Vilmos 20 kor., Kir. járásbírószágot tisztkara 15 kor., Szász Adolf dr. 12 kor. Összesen 2186 korona, amely az eddigi gyűjtéssel együtt 7525 korona.

Az adományok gyarapodásával a segélyezés is állandóan folyik. Az utolsó napokban a munkanélküliek legnagyobb része már hozzájutott nyomora pillanatnyi enyhítéséhez, a kiosztott utalványok alapján. Ugyanis eddig 1423 nyomorgó családot láttak el segéllyel a rendőrségen, míg a két népkonyhában és az iskolákban a munkátlanok gyermekeinek százaát látják el naponként étellel.

A Pilzeni első bérlőinek bűnügye Kaposváron

Hengye és Bradl nagy csődje

Debrecenben bizonyára élénk emlékezetben élnek még a Pilzeni sörcsarnok első bérlői, Hengye János és Bradl József; a két vendéglős a vendéglőt ifj. Weichinger Károlynak adta és ők elköltöztek Debrecenből. Most Kaposvárról hoz hírt róluk a következő jelentés:

Évtizedek óta a Korona-szálló volt Kaposvár egyik legkedveltebb és leglátogatottabb ilyen helyisége. A régi épület, mely Eszterházy Miklós herceg tulajdona, azonban már nem felelt meg a modern kor követelményeinek és a később létesített szállodákkal, kávéházakkal és éttermekkel sem tudta fölvenni a versenyt s így a bérlő, Tatár Gusztáv Eszterházy herceg beleegyezésével a múlt évben az épületet átalakította és azt Hengye Jánosnak adta bérbe évi 40 ezer koronáért.

Hengye János a múlt év július 16-án nyitotta meg a kávéházat, szállót és éttermet. A bérlő anyagiakkal nem volt bőven megáldva, de azért pazar fényvel és kényelemmel rendezte be a szállodát. Csupán a berendezés 120 ezer koronába került, amit havi 2000 koronás részletekben törlesztett. A helyiségek berendezésére és a szükséges anyagok beszerzésére közel 250 ezer korona kellett, mivel azonban a bérlőnek annyi pénz nem volt, amit csak lehetett, hitelre vett. A Koronát a legsúlyosabb pénzügyi viszonyok között nyitották meg és dacára ennek, az mégis elég jól ment. A napi forgalom átlag 700 koronára rugott, de ez a forgalom, aminek 65—70 százaléka nyereség volt, nem állott arányban még sem azzal a fizetési kötelezettséggel szemben, melyet Hengye Jánosnak teljesíteni kellett. Így kénytelenek voltak a csőd elrendelését kérni.

A leltározásnál kevés készletet találtak. Amiótt Rigó József rendőrkapitány Pölcz Antal detektívvel Rózsahegyre utazott, ahol közel 25 ezer korona értékű bort, pezsgőt, zsirt, kávé, rumot, likőröket és egyéb árukat találtak elraktározva két ottani cégnél. — Az árukat Bradl József, aki a beteg bérlőt helyettesítette, Kaposvárról szállította oda. A rendőrségnek erős a gyanúja, hogy a hitelezők megkárosítása céljából szállították Rózsahegyre az árukat, melyek jelentős értéket képviselnek.

Egy másik verzió szerint a bérlő más helyeken is raktározott el árukat a csődtömeg elől. Rigó József rendőrkapitány intézkedésére a Rózsahegyren talált árukat lefoglalták és Kaposvárra fogják szállítani, amiből azt lehet következtetni, hogy a rendőrség gyanuja tényleg alapos volt. A helyzet egyelőre az, hogy Szenes Andor dr. csődtömeggondnok vezeti a szállót, kávéházat és az éttermet.

= A közös pénzügyminiszter a királynál. Bécsből táviratozzák: Bilinszky lovag ma délben másfélórás kihallgatáson volt a királynál, akinek több folyó ügyről tett jelentést.

= Minisztertanács. Fővárosi tudósítónk jelenti: A kormány tagjai ma eset hét órakor a miniszterelnökségi palotában minisztertanácsra jöttek össze. A minisztertanácsra jöttek össze. A minisztertanácsban, amelyen Tisza István gróf miniszterelnök elnökölt s a jegyzőkönyvet Drasche Lázár Alfréd vezette, kormányzati folyó ügyeket intéztek el.

A rutén pör

Befejezték a tárgyalásokat

Máramaroszigetről táviratozzák: A mai tárgyaláson az iratok felolvasása után a vád és a védelem a bizonyítás kiegészítésére tett indítványt. Illés Andor dr. főügyész helyettes több okirat felolvasását kérte. Kérte ezenkívül a meg nem jelent tanuknak a vizsgálat során tett vallomása felolvasását.

A védők elleneztek a tanuk vallomásának felolvasását, mert a bizonyítási eljárás alatt kiderült, hogy a nyomozó hatóságok milyen eszközökkel csikartak ki vallomást a vádlottakból és tanukból. Egy tanut például lóhoz kötötték és úgy kényszerítették kedvező tanuvallomásra.

Klein Arthur védő Gerovszky György és Alexi kihallgatását és megidézését, továbbá a munkácsi püspök, Priczky Hádor muz. könyvtárnok, Hodzsa Milán képviselő és Maszarik reichstrati képviselő kihallgatását kérte.

A bíróság határozathozatalra vonult vissza. A főügyész indítványát a bizonyítás kiegészítésére nézve elfogadta, míg a védelem előterjesztéseit elutasította, ami miatt a védők semmisségi panaszt jelentettek be.

A tárgyalás folyamán ismertették a munkácsi püspök rendeletét, amelyben a püspök eltiltotta a templomokban a skizmatikus imák mondását és a skizmatikus kereszt használatát.

A mai napon az ügyész által kért okiratokat olvasták föl, holnap szünet lesz.

A perbeszédnek hétfőn kezdődnek meg.

A hitvesgyilkos gróf

Meseritsch, február 20. Ma kezdődött a végtárgyalás Mielczynski gróf birodalmi gyűlési képviselő bünpörében, aki *agyonlőtte nejét és feleségének unokaöccsét, mert hitlenségén érte őket.* A törvényszéki terem zsúfolva van. Csupa arisztokrata, akik mind vagy jó baáttságban, vagy okosságban éltek a Mielczynski-párral. Reggel kilenc órakor nyitotta meg a tárgyalást Constenius birodalmi törvényszéki tanácsos és nyomban elrendelte a vádlott bevezetését.

Mielczynski gróf alig áll a lábán, egy törvényszéki szolga és háziiorvosa támogatja. Szinte leroskad a vádlottak padjára. Süri, rőt körszakálla és torzonborz bajusza van. Arcán furcsa pir, a tüdővésznek arcszíne. — Rekedt hangon válaszol az általános kérdésekre, majd elmondja a tragikus éjszakának történetét:

— Valóságos martirium volt házaseletem. Feleségem nem törődött a hitvesi hűséggel. Tudtam, hogy *sűrű egymásutánban viszonyokat sző, e miatt kétszer szakítani akartam vele, de gyermekeink miatt együttmaradtunk, ha nem is éltünk házaseletet.* — A grófnéhoz szabad bejárása volt unokaöccsének, Mioczynski grófnak. Olyan ürügy alatt, hogy még csak pelyhedző állu gyerkcőc. még éjszakánként is bemehetett nagynénjéhez. A végzetes éjszaka hajnal felé is világosságot láttam kiszűrődni a feleségem hálószobájából. Végtelen keserűség fogott el, fölkeltem ágyamból, elővettem vadászpuskámat és nóm hálószobájára felé mentem. Egy alak rontott ki a szobából, *vakon rálöttem,* egy másik árnyékot láttam a szobában, célbavettem és *elsütöttem fegyveremet.* — Így történt.

Mielczynski gróf teljesen kimerülten rogyott vissza a vádlottak padjára. Sok tanu van, akik mind arról fognak beszélni, hogy a grófi pár házaselete boldogtalan volt. — Az ügyész indítványozta a zárt tárgyalást.

A törvényszék helyt adott az indítványnak. A tárgyalás mindvégig *zárt ajtók mögött fog végbemenni.*

Mielczynskit a tüdővész annyira elővette, hogy *aligha éri meg az ítélethirdetést,* arról szó sem lehet, hogy a törvényszékkel együtt kiszálljon a dakowimokrei kastélyba helyszíni szemlére, mert ez az izgalom *biztos halál* volna neki.

!! A bécsi, londoni és párisi kiállításokon aranyéremmel és oklevéllel tüntették ki !!

FÁY-arckrém :
-szappant és
-poudert :
mint legjobb arcszépítő szert, melynek használatától minden szeplő és májfolt három nap alatt eltűnik

Ára 1-1 korona.

Kapható a készítő

GRÓSZ NAGY FERENC

gyógyszertárban

Kossuth-utca 8. A színház mellett.

A vonat halottja

Öngyilkosság a fenyegetés miatt

Jelentetik, hogy szerdán este a Nyiregyháza felől Debrecenbe érkező 5005. számú személyvonat a 116. számú őrház közelében egy fiatal, ismeretlen nőt gázolt halálra. A szerencsétlenséget a vonat mozdonyvezetője a Csapó-kerti megállónál vette csak észre s beérkezvén Debrecenbe, azonnal jelentette az esetet az állomásfőnökségnek. — Egy csendőrijárőr szállt ki a nyomozat megkezdése végett a szerencsétlenség színhelyén, ahonnan az ismeretlen nő holttestét beszállították a közközház halottaskamrájába és itt ma délelőtt végre sikerült agnoszkálni s egyben megállapítani, hogy nem vasuti szerencsétlenség, hanem *öngyilkosság* történt.

Megállapították, hogy az ismeretlen nő Nagy Erzsébet 17 éves hajduhadházi cselédleány, aki szolgálat adó gazdjának lakásáról ugyancsak a szerencsétlenség napján eltávozott s egy levelet hagyott hátra, amelyben bejelenti az öngyilkosságát. A levélben a következőket írja:

Kedves testvérem és sógorom! Bocsásanak meg, hogy ilyen bánatot okozok maguknak, de nem tudom túlélni, *amit én velem tesznek ezek az átkozottak...* Kedves testvérem, ne ítéljete, mert nem tehetek róla, hogy én ilyen szerencsétlen vagyok. Felejtetek el, mintha nem is voltam volna. Csak arra az egyre kérlek benneteket, hogy ha meghalok, legalább egy élővirág koszorút vegyetek, hisz megérdemlem. — *Azokat a két átkozottakat meg gyűlöljétek, mert azok végett megyek abba a kegyetlen halálba,* mert le mondtak minden csufosnak engemet, amit én nem érdemeltem meg. Isten veletek.

!!

Debreczen legnagyobb, pazar fényvel és kényelemmel berendezett mozgószínháza ::

AZ
URÁNIA

(EGYHÁZ-TÉR)

néhány nap mulva megnyílik.

850 ülőhely.

Buffé-, dohányzó-, várótermek

TELEFON 12-51.

A különös levél egyes kifejezéseire vonatkozólag sikerült megállapítani, hogy a szerencsétlen cselédleány egy Hatvan-utcai asszonyra céloz velük, aki megfenyegette, hogy meg fogja verni, vagy leönti vitriollal, ha férjével beszélni mer. Ezen keseredett el annyira, hogy öngyilkosságra szánta magát.

Színház

A SZÍNHÁZ MŰSORA:

SZOMBAT: A *kiskirály*, operett. (B bérlet.)

* **Ujabb jelentkezők a debreceni színházra.** A mai nap folyamán ismét két érdeklődő színgazgató jelentkezett Kovács József polgármesternél és pedig Remete Géza nyitrai és Tompa Kálmán erdélyrészi igazgató.

* **Casals Pablo hangversenye.** A Debreceni Zenekedvelők Köre február hó 24-én, kedden este nyolc órakor az „Apolló”-színházban tartja az 1913-14-iki évadban *negyedik hangversenyét*, melyre tagjait és az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja. Fellép: *Casals Pablo* gordonkaművész. — Műsor:

I. Saint Saëns, versenymű, A-moll. Allegro non troppo. — Allegro molto. Allegretto con moto. — Molto allegro.

II. Bach S. Preludium, Bourrée, I. és II., Gigue, a c-dur suit-ből.

III. Locatelli Szonáta. Allegro. — Adagio. — Menuetto con variazione.

IV. a) Bruch Adagio (Kol nidreé), b) Fauré Sicilianum, c) Popper Tarantella, d) Dientz II se fait nuit, e) Dvorak Rondo.

Zongorán *Dientz Oszkár* kísér. Tagok belépő díjat nem fizetnek. Napi jegyek Hegedüs és Sándor könyvesboltjában kaphatók 5 és 6 koronáért.

* **Drága szerződészegés.** Perczel Sári, a Király-színház primadonnája ugyancsak drágán fizette meg azt, hogy nem tartotta be Erdélyi Miklós nagyváradi színgazgatóval kötött szerződését. Vendégszerelésre hívta Erdélyi Nagyváradra a szubretet, akit nagy sikerei után le is szerződte. A szerződésben hatezer korona vinkulumot kötöttek ki arra az esetre, ha bármely fél visszalépne. Perczel Sári ezután elutazott Nagyváradról, majd leszerződött a Királyszínházhoz. Erre azután nem volt mit tenni, a direktor a nagyváradi járásbírósnál pört indított s a 6000 korona kötbért követelte. A járásbírósnak el is marasztalta a primadonnát, aki fölbbezett a nagyváradi törvényszékhez s kifogásolta a járásbírósnak illetékességét. A törvényszék helyben hagyta az elsőfoku ítéletet s kimondotta, hogy bár az illetékességi kifogást jogosnak ismeri el, a jogorvoslattal az alperes elkésett. A törvényszék a 6000 korona vinkulumot a kamatok nélkül ítélte meg s a primadonnának most 15 nap alatt fizetni kell. Félévi gázsijába kerül így a nagyváradi szerződés fölbontása.

* **A vasárnapi előadások.** (A színházi iroda jelentése.) Vasárnap, folyó hó 22-én két előadást tart a színház. Délután mérsékelt helyárakkal Lehár Ferenc legujabb pompás operettjét, „A tökéletes asszony”-t adják, este pedig rendes helyárakkal kisbérletes előadásban a szezon legkedveltebb műsordarabja a „Katonadolog”. Mérei, Béli és Zerkovitz operettje kerül színre.

* **„A szerkesztő ur”.** (A színházi iroda jelentése.) Tristan Bernard legujabb három felvonásos bohózata, melyet „Les deux canards” eredeti címéből „A szerkesztő ur” címen fordított magyarra a kitűnő Heltai, lesz a színház legközelebbi bemutatója. A fordító neve már magában elég garancia arra, hogy az eredeti szöveg egyetlen mulatságos ötlete sem vész el a fordításban, sőt akik ismerik Heltai műveit, jól tudják, hogy még sok saját eredeti mókával és ötlettel gazdagítja az amugy is illusztris francia szerző bohózatát. „A szerkesztő ur” című darabot a múlt hó végét mutatta be a budapesti Vígyszínház, rendkívüli sikerrel. A

szintársula
hétfőn, va
Halasi Ma
nyai Irén
dorral, Ró
dassal és I

Adebre

Széles
annak a
debreceni
helyiségét
fogásu em
zést is ta
dalmi érin
párttagok
des a bizá
lyet holna
egybe Do
és egy ré
zó eszmé
gélyző B
volt hely
gyobb ér

A ma
bizonyítka
gének, ha
debreceni
helyeslés
annak m

Szer
pártnak
mas, élet
sleges eg
ad. És b
és lelkes
tartja, de
fogja, ho
sleges, te

A h
desben s
fogadta
sedés és
receni
erősbítés

Az
életnek,
nek, am
hatni m
szép do

tus temp
dikálni
ni Szabó
9 órako
Szabó I
plomban
téri tem
mán lelk
az ispot
lelkész,
mond p
ban Bo
délután
vallásos

tése. A
hogy a
ceni re
kertész
ül a ko
nyozta.

akadály
s így a
5 órako
tartatni

szintársulat Debrecenben a legközelebbi hétfőn, vagyis folyó hó 23-án adja először Halasi Mariskával, Károlyi Ibolykával, Bánynai Irénnel, Fehérrel, Bércivel, Nagy Sándorral, Rónaival, Szalaival, Kassaival, Maddással és Kormossal a főszerepeket.

HIREK

A debreceni munkapárti otthon

Széles körben nagy örömmel fogadták annak a hírének, hogy holnap megteremtik a debreceni nemzeti munkapárt otthonát, körhelyiségét, hogy ott a hasonló politikai fölfogású emberek egymással politikai érintkezést is tarthassanak fenn és egyben társadalmi érintkezésben is közelebb jussanak a párttagok egymáshoz. Általános az érdeklődés a bizalmas jellegű értekezlet iránt, amelyet holnapra, **szombat délután 5 órára** hívott egybe **Domahidy Elemér** főispán, aki a szép és egy régi óhaját megvalósítását tartalmazó eszmét fölvetette. Az értekezlet a Népsegélyző Bank (*Piac-utca 61. számú házban*) volt helyiségeiben lesz, bizonyára a legnagyobb érdeklődés és részvétel mellett.

A már eddig is tapasztalt érdeklődés bizonyítéka nemcsak az otthon szükségességének, hanem annak is, hogy a tekintélyes debreceni nemzeti munkapárt minden tagja helyesléssel fogadta és fogadja az eszmét és annak megvalósítását óhajtja.

Szerintünk is igen nagy szüksége van a pártnak erre a körhelyiségre, amely e hatalmas, életerős és növekvő pártnak, mint egységes egyesülésnek, családi jellegű otthon ad. És bizonyos, hogy a párttagok szeretete és lelkesedése nemcsak megteremti és fönntartja, de rövid időn belül kereteit bővíteni is fogja, hogy méltó legyen a debreceni egységes, tekintélyes és nagy munkapárthoz.

A holnapi értekezlet fog dönteni e kérdésben s hisszük, hogy amilyen érdeklődés fogadta eszméjének fölvetését, olyan lelkesedés és ügyesület fogja ez eszmét a debreceni nemzeti munkapárt dicsőségére és erősítésére meg is valósítani.

Az otthon lesz kifejezője az erős pártéletnek, az összetartásnak és pártszeretetének, amelynek egységes hatása közre fog hatni mindabban, ami közügyekben nagy és szép dolgok létrehozását célozza.

— **Vasárnapi istentiszteletek.** A református templomokban e hó 22-én, vasárnap prédikálni fognak: a Nagytemplomban Gáborjáni Szabó Gábor s.-lelkész, a Kistemplomban 9 órakor Dicsőfi József lelkész, 11 órakor Szabó Lajos s.-lelkész, a Kossuth-utcai templomban Pánczél Jenő s.-lelkész, az Árpádtéri templomban délelőtt Könyves-Tóth Kálmán lelkész, délután Pánczél Jenő s.-lelkész, az ispotályi templomban Demeter Gyula s.-lelkész, a városi szegényházban Hajdu Zsigmond püspöki titkár, a homokkerti imaházban Boér Károly vallásánár. — Vasárnap délután 5 órakor a főiskolai oratóriumban vallásos-estély lesz.

— **A kollégium főkéntésének kitüntetésé.** A hivatalos lap holnapi száma közli, hogy a király H t y k á l J. Edének, a debreceni református kollégium főkéntésének a kertészet terén szerzett érdemei elismerésül a koronás arany érdemkeresztet adományozta.

— **A Népiroda közgyűlése** a közbejött akadályok miatt folyó hó 15-éről elmaradt, s így az folyó hó 21-én, szombaton délután 5 órakor fog a Népiroda helyiségében megtartani. Az elnökség.

— **Az albán korona.** Kölnből táviratozzák: Tegnap délelőtt féltizenegy órakor a génuai luxus vonattal Kölnbe érkezett az albán deputáció Esszad basával az élén. A küldöttség szombaton délelőtt érkezik Uj-Wiedbe. Azonnal a kastélyba vezetik őket és ott ünnepiesen fölajánlják a hercegnek a koronát. — Párisból táviratozzák: Wied herceg este tíz órakor Neu-Wiedbe utazott. A pályaudvaron bucsuvétel céljából megjelentek a román és németalföldi követ, valamint a német és olasz nagykövetség képviselői. — Londonból táviratozzák: A Reuter-iroda értesülése szerint Wied herceget Londonban biztosították a legnagyobb mértékű támogatásról és Wied herceg kijelentette, hogy erőssége a hatalmak együttműködésében van. Ez épp úgy vonatkozik pénzügyi, mint politikai dolgokra. Albániának nincs érdekében, hogy bármely hatalom tulságos befolyásra tegyen szert.

— **A margitszigeti játékbank.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Baloghy György dr., a budapesti büntetőtörvényszék elnöke a margitszigeti ügyre vonatkozó iratokat ma délelőtt osztotta ki Csopay Dénes dr. vezető vizsgálóbíróknak, aki az iratok áttanulmányozása után azonnal megkezdi az összekuszált panamaly kibogozását.

— **Népszerű Főiskolai Tanfolyam.** Szépszámu és előkelő közönség előtt tartotta tegnap d. u. első előadását a „Pragmatica sanctio“-ról dr. Haendel Vilmos jogakadémiai tanár. Bevezetésében rövid visszpillantást vetett a trónörökösödési jog fejlődésére hazánkban a vezérek korától kezdve, majd ismertette azokat a történelmi okokat, melyek a pragmatica sanctio megalkotására vezettek. Különösen részletesen ismertette e törvényalkotás előkészítésének körülményeit. Előadása, mely főként e törvény történelmi előzményeit világította meg, bő alkalmat nyújtott a szereplő történelmi személyek jellemzésére s a közállapotok ismertetésére s sok igen érdekes kitéréssel volt fűszerezve. Az egybegyűlt közönség, melynek soraiban nagyszámmal voltak képviselve a jogász szakkörök, mindvégig feszült figyelemmel hallgatta s élénken megtapsolta az érdemes előadót.

— **Előadás tartalékos tiszteknek.** A tartalékos honvéd tisztek számára a helybeni 3. honvéd gyalogezred-laktanya olvasó-termében a tél folyamán továbbképző és katonai ismereteket terjesztő tiszti előadások (alkalmazó megbeszélések, stb.) tartatnak. F. hó 21-én, szombaton délután 4 órától 5 óráig Reintz Dezső főhadnagy tart előadást. Tárgy: Változások a műszaki csapatok szervezetében. Futólagos erősítés.

URANUS

Korona-Passagó Telefon 3-28.

Szombaton — Vasárnap
február hó 21-én, 22-én

VIGJÁTÉK - ESTÉK.

1. Zene.
2. **Pathé Ujság.**
Művelti világesemények.
3. **4. Apa és Ila.**
Nagyszerű francia vígjáték 2 felvonásban.
5. **6. A megszökött anyós.**
Amerikai bohózat 2 felvonásban.

Henny Porten játékaival

7. ORSOLYA GRÓFNŐ.

Vígjáték 2 felvonásban.

ELŐADÁSOK: d. u. 3 órától 5-ig és 5-től 7-ig félhelyárakkal 6 órától rendes helyárak. Minden kép után van bemenet. Utolsó előadás 10 órától. Bérlet-, igazolvány- és trafikjegyek e műsornál érvényesek.

Ma szombaton délután
3-tól 5-ig és 5-től 7-ig
félhelyáru: előadások
a teljes esti műsorral.

Hétfőn február 22-én a kath. sajtó hölgybizottságának műkedvelő előadása.

— **A forradalom felé.** Pétervárról táviratozzák: A politikai körökben nagy föltűnést kelt Guckovnak, az októbristák ismert vezérének egy nyilatkozata, amely a „Petersburger Zeitung“-ban jelent meg. A nyilatkozat a több között így szól:

„Az orosz politika új iránya főként gazdasági jelentőségű. Politikai tekintetben semmit sem változott. Az ország tovább megy a forradalom elkerülhetetlen katasztrófája felé.

Ez a nyilatkozat Guckov politikai jelentőségére való tekintettel nagyon jellemző és érthető, hogy mindenütt nagy föltűnést keltett.

— **A Csokonai-kör felolvasó ülése.** A Csokonai-kör február hó 21-én, szombaton délután 5 órakor, a vármegyeháza dísztermében felolvasó ülést tart a következő műsorról: 1. Társadalmi reflexziók. Irta és felolvassa: Tüdös János dr., a Csokonai-kör alelnöke. 2. Költemények. Irta és felolvassa: Komárominé-Mihelyi Elvira, a Szigligeti-társaság tagja. 3. Elbeszélés. Irta és felolvassa: H. Nagy Jenő, a Csokonai-kör tagja. 4. Költemények. Irta és felolvassa: Vietorisz József, a Bessenyei-kör osztály-elnöke.

— **El ne mulassza az Apolló műsorát** állandóan figyelemmel kíséni.

— **Az állami tanítók a miniszterelnöknél.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Az állami tanítók küldöttsége ma fölkereste Tisza István gróf miniszterelnököt és Jankovich Béla kultuszminisztert és a nyugdíjszabályzatok revízió alá vételét s azt kérték, hogy a tanítók olyan elbírálásban részesüljenek, mint a tisztviselők. Ugy a miniszterelnök, mint a kultuszminiszter kedvező választ adtak. A küldöttség azután tisztelgett Ilosvay Lajos dr. és Klebersberg Kunó gróf államtitkároknál.

— **Henny Porten nagy sikere az Uránusban.** Nincs moziművész, ki az ő bájos egyéniségével versenyre tudjon szállni, nincs még egy, akit a nagy közönség olyan rövid idő alatt szeretetébe fogadott volna, mint Henny Portent. Tegnap este egy finom vígjátékban az „Orsolya grófnő“ címszerepében ragyogtatta művészi játékát a megszokott bájjal és kedvességgel. Ezen szerepével bebizonyította, hogy nemcsak drámai, hanem más zsánerű darabban is tud fenségesen alakítani s a darabot a sikerek zenitjére emelni. A nagyszerű kép vasárnap kerül utóljára bemutatásra.

— **Tartalékos tisztek hadgyakorlata.** A hadi intézőség az eddigi rendszertől eltérően újítást létesített a tartalékos tiszteknek háboru esetére való alkalmaztatásában. Míg ugyanis az eddigi előírás szerint háboru esetén a tartalékos tisztek kizáróan az arcvonalban tartoztak csapatot teljesíteni, addig az új rendelet alapján a jövőben mindazokat a tartalékos tiszteket, akik utolsó fegyvergyakorlatukat végzik, vagy az előtt állanak, háboru esetén különböző helyi alkalmaztatásban fogják az egyes csapattestekhez beosztani, előképzettségüknek, valamint polgári foglalkozásuknak figyelembevételével. Erre az esetleges háboruból való alkalmaztatásukra pedig már béke idején, fegyvergyakorlataik alkalmával ki fogják őket képezni. A hadi vezetőség ezzel az intézkedéssel azt akarja elérni, hogy az arcvonalba háboru alkalmával csupa rendszeren képzett csapat tiszttel kerüljön, a tartalékos tisztek pedig olyan helyi szolgálathoz jussanak, amelyek polgári foglalkozásuknál fogva leginkább meg tudnak felelni.

— **Kacagató ifjusági előadást** tart az Apolló szombat és vasárnap délután 3 és 5 órakor félhelyárakkal.

— **Gyógyszertár megnyitás.** Értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy a Bocskaytér és Pacsirta-utca sarkán lévő gyógyszer-táramat a közforgalomnak átadtam. A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve, vagyok tisztelettel: **Szendrei Béla** gyógyszerész. Telefon: 914.

— **„Milliók a föld alatt“**, érdekesítő látványosság még ma és holnap látható az Apollóban.

— **A bolgár katonatorvos nagy nyomora.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Ma reggel a Lónyay-utca 7. számú ázban egy nyugalmazott honvédfőhadnagy lakásán mérget ivott Cvetkó Péter harminc éves bolgár ember, volt katonatorvos, aki végigküzdötte a háborút. A háboruban átszurták a karját, a mellébe is furódott egy golyó, de fölgyógyult és Budapestre utazott. Most itt nagy nyomorba jutott és ezért meg akart halni. Az öngyilkost a mentők szállították a Rókus-kórházba. Itt az első emelet 57. számú szobájában helyezték el. Az orvosok zavarban vannak vele, mert nem akarja megmondani, milyen mérget ivott s így nem tudják hogyan kezelni. A mérgezési tünetekből arra lehet következtetni, hogy karbolsavval akarta megmérgezni magát. Tört németiséggel elmondotta, hogy megmérgezte magát, mert meg akart halni. Különben nem lehet szavát venni. Az orvosok azt mondják, hogy valószínűleg életben marad.

— **Az Uránus mozgó-színház ma, szombaton délután 3 órától 5-ig és 5-től 7-ig félhelyárak mellett mutatja be a teljes esti műsorát, melynek tegnap este volt a nagysikerű bemutatója.** A műsor fénypontja Henny Porten fellépése „Orsolya grófnő”-ben végjáték 2 felvonásban.

— **Életunt diágyerek.** Ma délután hat órakor Balogh József sarkófaragó jelent meg a rendőrség központi ügyeletén és jelentette, hogy 13 éves József nevű fia, aki a helybeli reáliskola I. osztályu növendéke, a Varga-u. 32. szám alatti lakásukon öngyilkos lett. A rendőrség részéről Bagdy János központi ügyeletes-tiszt és Varga Emil dr. tiszti-orvos jelenték meg a helyszínen, de már csak a beállott halált tudták konstatálni. A diágyerek az öngyilkosságot szülei távollétében követte el. Egy 7 milliméteres revolverrel szíven lötte magát s az orvosrendőri vizsgálat megállapítása szerint azonnal meghalt. A szülők a fiatal fiu öngyilkosságára vonatkozólag semminemű fölvilágosítást nem tudtak adni. Ma még az iskolában volt, ahonnan jókedvűen jött haza. Ugy látszik ekkor már reászánta magát az öngyilkosságra, valahol revolvert szerzett, mert a háznál a szülők nem tartottak fegyvert. Az orvosrendőri vizsgálat kétségtelenül megállapította az öngyilkosságot s így véletlen szerencsétlenségről nem lehet szó.

— **Az Apolló előadásai.** Szombaton és vasárnap délután 3 és 5 órakor félhelyárak.

— **Öngyilkos aggastyán.** Egy 75 éves öreg ember vetett véget ma reggel életének a Timár-utca 35. szám alatti lakásán: Ráczy György jómódu háztulajdonos. Az aggastyán egyedül éldegélt a Timár-utcai házban évek óta. Családja már régebben elhalt s azóta csupán csak egy házvezetőnőt tartott. Ma reggel, amíg házvezetőnője bevásárolni künn járt a városban, az öreg ember bezárkózott lakásába és egy függöny-zsinórral fölakasztotta magát az ablakrácsra. Tíz óra felé visszajött a házvezetőnő s zárva találta az ajtót, rosszat sejtett és rendőrt hívatott, aki fölnyitotta a lakást. Ugy találtak reá Ráczy Györgyre. Segíteni azonban már nem lehetett rajta, az aggastyán kisenvedett. A rendőrség részéről Bagdy János közigazgatási gyakornok szállt ki a helyszínen. Megállapították, hogy Ráczy György már régebben készühetett az öngyilkosságra, mert pár nap előtt egy ösmerősenek lediktálta a végrendeletét. Levelet, amelyből öngyilkosságának okára lehetne következtetni, nem hagyott hátra. Valószínű, hogy az keserítette a halálra, hogy három év előtt elvesztette a szemvilágát s azóta jóformán teljesen tehetetlen volt.

— **Akar nevetni?** Járjon állandóan az Apollóba.

— **Pénz-, szivar- és cigarettaárak,** fionom bőr nőitáskák, uti bőröndök, kosarak és teljes utifelszerelések a legolcsóbb szabott árak mellett **Mentze Henrik** újdonságok áruházában Piac-u. 38. szám.

— **Megszületett a Gyuszika.** A szerkesztőség és olvasópublikum talán sehol sincs olyan közvetlen érintkezésben egymással, mint Nagyhalomgyon. Ennek bizonyosságául közöljük „Halmagy és Vidéke” című lap-társunk következő vezető hírét:

Keresztelő. Mult heti számunk a következő okból maradt el: Köztudomásu dolog ugyanis, hogy lapunk felelős szerkesztőjének kis fia született, a Gyuszika. Nos, tehát a Gyuszika keresztelője volt a mult szombaton s azon szeretett felelős szerkesztőnk, segédszerkesztőnk és munkatársunk egyaránt becsiptek. Igaz, hogy mindez tisztelt olvasóközönségünk előtt is köztudomásu dolog, hiszen ha jól tudjuk, valamennyien jelen voltak azon a nevezetes keresztelőn, mindenesetre azonban bejelentjük olvasóközönségünknek az esetet s elnézést kérünk.

A Szerk.

Itt igazán nincs más tennivaló, mint gratulálni a „Halmagy és Vidéke” szorgalmas szerkesztőjének. Fogadja szerencsekívánatunkat. Éljen a Gyuszika.

— **Kasszafurás az éjjeli őr szemelattára.** Monacóból táviratozzák: Néhány héttel ezelőtt rendkívül ügyes kasszafurás történt az egyik monacói ékszerüzletben. A tettesek 500,000 frank értékű ékszer loptak el és teljesen nyomuk veszett. A monacói esethez hasonló ügyes betörés történt most, mint Párisból jelentik, Toulon közelében, Hyèresben, ahol öt álarcos rabló éjjel tíz órakor feltörte az egyik áruház ékszerosztályát és egy zsákban mintegy ötvenezer frank értékű ékszer vitt el. Az áruház éjjeli őre, egy Elgue nevű volt csendőr tíz óra előtt befejezte ellenőrző sétáját és lefeküdt. Alig aludt el, öt álarcos férfit megrohanta, becipelte az ékszerosztályba, megkötözte és ledobta a földre. A szegény megkötözött éjjel örnek végig kellett nézni, hogyan furják ki a rablók a páncélszekrényeket és hogyan gyömöszölik be egy zsákba a zsákmányt. Munkájuk elvégzése után az álarcosok az áruház előtt várakozó autóra ültek és azzal menekültek el. Az ájult éjjeli őre csak reggel akadtak rá. A rablók finom betörőszerszámokkal dolgoztak, kezükön keztü, lábukon pedig kínai papucs volt. A rendőrség biztosra veszi, hogy azonosok a monacói betörés tettesivel.

— **Beleesett a kemencébe.** Déváról táviratozzák: A vajdahunyadi vasgyárban Zajzon István munkás, a pörkölő kemencébe esett és meghalt. A szerencsétlenség úgy történt, hogy Zajzon István, mikor társaival a vacsoráról visszatért munkahelyéhez, hová két ut vizs, nem a hosszabb és biztonságosabban uton, hanem a rövidebb, de veszedelmes uton ment, mely a kemencék mellett visz el. Zajzon, bár társai figyelmeztették, a kemencék mellett levő utat választotta, hogy ott melegezhessenék és mikor a kemence mellé ért, megbotlott és a pörkölő kemencébe esett. Bár munkástársai azonnal mentéséhez láttak, de a szerencsétlen embert, kit tíz perc mulva tudtak csak nagy fáradsággal horoggal kihuzni, már összeeggett. A közben odahívott vasgyári főorvos, valamint a rendőri bizottság a beállott halált konstatálta. A vizsgálatot megindították.

— **Rendőri hírek.** Nagy Sándor Csapó-kerti lakos ma délelőtt panaszt tett, hogy valaki záratlan szobájából 22 koronát elloptott. Az eljárás megindult.

TÖRVÉNYKEZÉS

§ **A humoros barát.** Schwartz Lajos bőszozményi cipészegéd a nyáron egy átlumpolt éjszaka után hazatérve, jó kedvében lakótársát, Balog Mártont úgy elverte az ágyban, hogy Balog hatvan napig fel sem kélhetett az ágyból. A vádlottat, aki részegségével védekezett, a ma megtartott tárgyaláson három hónapi fogházra ítélte a törvényszék.

§ **Az éjjeli vendég.** Kabai Sándor laboráns a mult év nyarán egy éjjel bemászott Ruzicska Gyula lakásának cselédszobájába. A debreceni törvényszék magánlakásértéért egy napi fogházra ítélte.

KÖZGAZDASÁG

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitel	845-50
Országk. hitel	840
A. államk. törvényjavaslat	83 05
Államvonal	718
Jeladóbank	449-50
Rimamurányi	672
Balgótzsáki	750
Kösz. vasal	681

Irányszat:

Magánleszámitózási kamatláb:

Bécs 4 1/16 % Berlin 3/16 % London 1 1/16 %

Budapesti gabonátőzsde.

Strasser és Könyg. dobr. bizományos távirati jelentés

Buzs májusra	11-08
októberre	12-26
1914. ápr.	12-26
Rosa októberre	9-84
áprilára	9-36
Zab októberre	7-78
áprilára	7-78
Tengeri 1914. év júli	9-72
máj	9-72

Készárú 5-tel magasabb.

Alföldi Takarékpénztár Debreczenben

Az Alföldi Takarékpénztár folyó hó 17-én tartotta negyvenegyedik évi rendes közgyűlést gróf Degenfeld József elnöklete alatt. A közgyűlésen 32 részvényes jelent meg 4313 darab részvény képviselőtében, melyekkel 4250 szavazat volt gyakorolható. A jegyzőkönyv vezetésével az elnök dr. Kemény Mór jogtanácsost bízta meg, annak hitelesítésére pedig dr. Bay István, Bészler János és Klein Ignác részvényeseket kérte föl.

A közgyűlés a betérjesztett jelentéseket egyhangulag elfogadta és hozzájárul ahhoz, hogy a 352,430 korona 47 fillért kitevő tiszta nyereségből 9 %, azaz részvényenként 18 korona osztalék fejében 216,000 korona fizetessék ki, a rendes tartalékalap 55,000 korona dotációjával 1,525,000 koronára és az ingatlan értékesítkenési tartalék 10,000 korona dotációja által 30,000 koronára emeltessék, valamint adakozásokra 2000 korona fordíttassék. Az alapszabályszerű levonások után fennmaradó 15,643 korona 53 fillér az 1914. év számlájára vitetett át. Az intézet saját tőkéi alaptőke és tartalékokban 3,955,000 koronára rugnak, emellett azonban figyelembe veendő, hogy az összes értékek és kihelyezések szigorú leltározásánál fogva jelentékeny latens tartalékokkal is rendelkezik az intézet.

A sorrend szerint kilépő Márk Endre, Szántó Győző és Schweiger Ödön igazgatósági tagokat, valamint dr. Bay István, Link Lipót, Majerszky Mihály és Varga Pál választmányi tagokat a közgyűlés három-három évre egyhangulag újból megválasztotta.

A közgyűlés berekesztése előtt dr. Balázs Bertalan részvényes meleg szavakban fejezte ki elismerését az igazgatóságának és tisztviselői karnak működéséért, különösen kiemelve azt, hogy a lefolyt válságos esztendő alatt súlyos viszonyok között biztos kezekkel vezették az intézet ügyeit, egyaránt szem előtt tartva egy a részvényesek, mint az intézet ügyfeleinek érdekeit.

Az Osztrák-Magyar Bank ismét mérsékeli a rátát. A gyors egymásutánban történt két rátaleszállítást — mint pénzügyi körökben beszélnek — a harmadik március elején fogja követni, állítólag már elhatározott dolog, hogy a pénzbőség folytán négyre szállítja le a jegybank egy március első felében tartandó főtanácsi ülésen a rátát. Bécsben a magánkamatláb ma ismét csökkent egyegyed százalékkal.

Tuljegyezték a magyar kölcsönt. — Londonból táviratozzák: Az új magyar kölcsönnek itt átvett részét már korán reggel, a jegyzési lista megnyitása előtt több mint háromszorosan tuljegyezték.

Fizetéseképtelenségek. A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetéseképtelenségeket jelenti: Ungár Ede ur és női ruhakereskedő Arad. — A Neuer Wiener Kreditoren-Verein a következő fizetéseképtelenségeket jelenti: Schaeffer Gyula üvegkereskedő Budapest, Hoffenberg Antal Budapest, Vigmann Pál Szigetvár.

DONOGÁN ÉS SOMOSSY

DEBRECZEN,
Kistemplombazár
Hajdúvármegye szállítói

Menyasszonyi kelengye, Vászón,
Kész fehérnemű, Női divatkel-
mék, Szőnyegek

Óriási raktára !!

Képviselők

hölgyek is,

akiknek magánosoknál nagy ösmerettségök van,
egy szétküldési ház szilárd árujának eladásával,
magas jutalék mellett, könnyen kereshetnek
10-20 koronát naponta. Ajánlatok előbbi fog-
lalkozás jelzéssel és referenciával „P. O. 2138”
jelige alatt továbbit Rudolf Mosse, Prag, Graben G.

HÁZTULAJDONOSOKNAK

Debreczeni lakbérzabályzat	80 fillér
Házbér-nyugtatónyvcska	40 .
Házbér	40 .
Kapcsolólap (minden helyiség részére)	10 .
Úras lakás bejelentési lap	10 .
Lezárt kiadott lakás bejelentési lap	10 .
Építési engedély iránti kérvény	10 .
Lakhatási	10 fillér

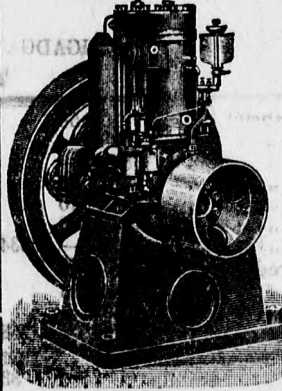
...ért darabonként kapható

HOFFMANN ÉS KRONOVITZ

Debreczen, PIA CZ-UT OZA 49.

Szegő Ferencz és Tsa

gépkereskedelmi vállalata ...
BUDAPEST.
V., Szabadság-tér 17
(Tőzsde-palota.)

A Max Wiedek berlini mo-
torgyár «Wotens» négyüte-
mű nyersolajmotorok ma-
gyarországi vezérképvisel-
lete.

Elsőrendű szívógáz-mo-
tortelepök és Diesel-mo-
torok.

Legmesszebbmenő jótál-
lás. Kedvező fizetési felté-
telek. Kérjen árjegyzéket.

Gyomorgőros, köhika, ésvágytalan-
ság és általában gyomorbetegsé-
geknek a legkifejtőbb hálszere a

HOLLANDI GYOMORCSEPPEK

Egy doboz ára 40 fillér.

Kapható

MHALOVITS JENŐ

gyógyszertárban, Debreczenben.

Jelzálogkölcsonöket

töldbirtokokra százezer koronánál
nagyobb tételekben, folyósít előnyös
feltételek mellett első helyre, első-
rangú intézet. Megkeresések „A. B.
1914” jeligére BLOCKNER J. hirdető
irodájába Budapest. IV., Semmel-
weis-utca 4. küldendők.

Építési vállalkozók

részére alkalmas 8600 méter sin, vál-
tókka és kocsiikkal nagyon jó állapot-
ban, szabadkézből olcsón eladó.
Írásbeli kérezősködések „Görpálya
4000” jeligére Blockner J. hirdetőiro-
dájába, Budapest, Semmelweis-u. 4. kéretnek

DEBRECZENI BUTORKÉSZÍTŐ ASZTALOSOK SZÖVETKEZETÉNEK

BUTORRAKTÁRA

Debreczen, Piacz-utca 26-28. sz.

Az új városi bérház
fényesen berendezett
szuterénhelyiségeiben.

Minden izlésnek megfelelő butorok!

Szolid árak!

Kedvező fizetési feltételek!

TELEFON: 968.

Aki
gyomra
es belének működésével
nincs megelégedve
az rövid ideig
rendszeresen
Dr. Traub orvos gyomorparat
GASTRICIN-t
vegyen be
Hatása meglepő
Kapható minden gyógyszerárban
1 Nagy doboz ára 3 Kor.
FÓRAKTÁR
Sternapotheke, Wien IV
Favoritenstrasse 25
Arjegyzék ingyen és
bérmentve.
Orvosok részére
ingyen próba

Kapható Debreczenben
minden patikában.

HAVILA
Eredeti svájci precíziós szabórák
Kaphatók minden jobb órástüzletben

ARANYÉREM WIEN 1912.

Ideggyöngge férfiak

elgyöngült erőik helyreállítását előmozdíthatják, ha
Evaton-tablettákat

használnak. Kérje az orvosi vélemények gyűjteményét.
Próba K 4:20, fél doboz K 10:—, egész doboz K 18:—
utánvételt vagy az összeg előzetes beklüldése ellenében. Cím:

ST. MARKUS-APOTHEKE

FABRIK PHARM. SPEZIALPRAPARATE

WIEN, III., HAUPTSTRASSE 130.

Kapható az összes gyógyszerárakban.

Felhívás.

Az Arany-Bika Részvénytársaság
igazgatósága az alakuló közgyűlésen nyert
felhatalmazása alapján elhatározta a társa-
ság alaptökeéből még befizetetlen utolsó
25%-os részlet behívását is. Ennélfogva fel-
hivatnak a társaság részvényesei, hogy az
általuk jegyzett részvények után még befizet-
etlen utolsó 25%-os részletet, vagyis rész-
vényenként K 100.— azaz Egyszáz koronát
legkésőbb **1. évi március hó 1-ig** az
Általános Forgalmi Bank Részvénytársaság,
vagy a Debreczeni Első Takarékpénztár, vagy
a Debreczeni Ipar- és Kereskedelmi Bank,
vagy a Magyar Általános Hitelbank Debrec-
zeni Fiókja pénztáránál az Arany-Bika
Részvénytársaság számlája javára a kö-
vetkezők terhe alatt befizetni szives-
kedjenek.

Egyben felhivatnak a társaság mind-
azon részvényesei, kik a már korábban ese-
dékessé vált részvénybefizetésekkel hátra-
lékban vannak, hogy az általuk jegyzett rész-
vények után hátralékos befizetéseket, vala-
mint ezeknek az esedékesség napjától a be-
fizetés napjáig számítható 6%-os késedelmi
kamatait a fent megjelölt fizetési helyeken
és módon ugyancsak **1. évi március hó 1-ig**
annyival inkább és okvetlenül befizetni szí-
veskedjenek, mivel ennek elmulasztása ese-
tén az eljárás ellenük a társaság alapszabá-
lyai és a kereskedelmi törvény vonatkozó ren-
delkezései értelmében haladéktalanul folya-
matba fog tétetni.

Az Arany-Bika Részvénytársaság igazgatósága.

**MEGHODITOTTUK
A VILÁGOT!**

UNDERWOOD
LÁTHATÓ IRÁSU
ÍRÓGÉP

3837

GEREBEN BÉLA ANDRÁSSY-UT 1

Tíz szög 50 fillér, asontal minden szög 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 fillér. ::

APRÓ HIRDETÉSEK

Vastag betűvel szedett minden szög 10 fillér, apró hirdetések előrefixetendők. ::

Videkről
apróhirdetéseket legcélszerűbb postautalvánnyal feladni. Az apróhirdetés szövege a postautalvány szövevényén elír. — Zárt levélben is lehet; akkor a hirdetés ára levélbélyegben esatolandó.

Jelíges leveleket
csakis kellő igazolás ellenében ad ki a kiadó hivatal.

Kiadó-
hivatalunkban a jelíges levelek délelőtt 10-12 óráig adatnak ki. 706

Apróhirdetésre
telefonon felvilágosításal nem szolgálunk.

A Debreceni Független Újság
telefon számai:
Szerkesztőség 3-39
Kiadóhivatal 3-39 és 18
Nyomda 18

Levelezés
Jelíges levélnél a hirdetés száma is kériük.

Azon
egyszerű papisüvegforma kalapban járó hölgyet, 2-3 hét előtt a színházban hosszú időn át néztem, egy hét előtt a corsón utána menve budapesti utazásomról beszélgettem, tegnap este pedig egy kis gyermekkel corsóni láttam — kéri bámulója — ismeretség lehetőség-e? „Gara” címre választ főposta post-restante kérek.

Jancsi
gyere ki a jégen lesznek biztosan vasárnap, jaj de örülök már előre is neked. Csókol Zsaszsa.

Különte

Mig a készlet tart

az új Béka áruházban Piac- és Hatvan-u. sarkán legújabb faconu selyem bluzok 10 korona. Szövet etamin és batizt bluzok 5 korona. 1 vég angol vászon finom szálú 11 korona, egy kész rumburgi lepedő varrás nélkül 2.40 korona, szövet maradékok 140 cm széles 3 korona. Férfi ingek és fehéreneműk remek választékban. Fiu és leánykaruhák remek választékban. Csekély bevásárlásnál sok pénzt takaríthat meg a Béka áruházban. 1715

Nagyságos Asszonyom!

Tisztelettel van szerencsém értesíteni, hogy Hatvan-utca 36. sz. a. (keresztépületben)

női szabóságot

nyitottam. A legújabb divat szerint készítek angol és francia női ruhákat, ugymint: kosztümöt, raglánt, sportruhát, plüsskabátot és színházi köpenyt a legutányosabb áron. A főváros, valamint a vidéki városok előkelő szalonjában szerzett sok évi tapasztalataim biztosítékot nyújtanak arra, hogy Nagyságod legmesszebb menő igényeit is kielégíthetem, melyre minden ügykezelemmel törekedni fogok. :: Nagybecsi pártfogását kérve, vagyok teljes tisztelettel

Stauber Ferenc.

Adás-vétel

NÁD

40,000 kéve I-ső és II-os osztályu nád eladó. Ára 24 és 22 fillér kévénkint al v. állomás Székelyhid wagonba berakva vevő ponyvaival (12x8 m.) leköltve (egy wagonba az I-ső oszt. kb. 1000 kéve berakható.) Megrendelések a székelyhídi uradalomhoz (Bihar vármegye címzendők.

Egy festményel
diszített vaságy, gyermek tolokocsi, egy kis vas-konyha, női kabát és különböző ruhadarabok eladók. Erzsébet-ut 101. Kapu alatt.

Miklós-utca 21. sz. alatt kiadó

udvari lakás: 4 szoba, előszoba, fürdőszoba vízvezetékkel és villanyvilágítással felszerelve.

Irodának nagyon alkalmas.

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy

férfi szabóműhelyemet Arany János-utca 3. sz. alá helyeztem át.

Mérték után legegységesebb férfiruhákat a legutányosabb árban készítek. Javításokat és vasalásokat legolcsóbb árban eszközölök. Tisztelettel BLAU DÁVID. Az Osztr.Magy. bank mellett

KIADÓ bolt helyiség !!

A Kistemplombazárban egy 20 év óta fennálló női divat s női konfekciós üzlethelyiség folyó év február hó 1-től átberletbe kiadó. — Értekezhetni özv. Bodánszky Lipótnél Széchenyi-u. 27. sz. a. az utcai lakásban. 99

Lakás

Butorozott
utcai szoba külön előszobával, villanyvilágítással és butorozott udvari szoba villanyvilágítással kiadó. Egymalom-utca 7.

Modern
utcai 4 szobás lakás kiadó Május 1-re fürdő és mellékhelyiségekkel. Darabos-u. 9.

Állás

Ügyes
divatárúsnő azonnal felvételük ics. Molnár Lukácsnál. Kossuth-utca 2.

ÉLETBIZTOSÍTÓ-INTÉZET

a legelőnyösebb feltételek mellett alkalmaz üzletszerzőket. Nagy ösmeretséggel küldjék be ajánkozásukat „Jövő” jellegre a kiadóhivatalba.

Üzlet

MILKA ÉS GALA PÉTER
tejszokoládék friss érekesbenkaphatók a Deutscher fűszerüzletekben.

Órák
mindennemű javítása, ugyszintén zsebórák, ébresztő órák, éjjel világító számlapok, fall, inga és konyha órák, 14 kar. arany és ezüst függők. Női és férfi eredeti amerikai dublé láncok, jutányos árban beszerezhetőek Belényesi Sándor órás és ékszerkereskedőnél Hatvan-utca 17. — Törédék arany és ezüst beváltás. 99

1 mássa
hulladékfa 2.20 fillér. Grünfeldnél, Csapó-utca 16. a. Ugyanott legjobb porosz kőszén, tűzifa legolcsóbban kapható. Telefon szám 982.

Falussy Károly
polgári és katonai cipész Debreczen, Csapó-u. 41. Készítek mindenféle sportcipőket, valamint orthopéd cipőket fájós és nyomorék lábakra. Raktáron tartok műhelyben készült legjobb minőségű férfi-, női és gyermekcipőket.

HÜVELY!

100 darab nicotinmentes csak 20 fill. Parafás 24 f. Arany 40 f. A Kip-Kop, Tiszti, Délibáb, Kolibri hüvelyek lerakata, a HARMATHY különlegeségi hüvelyüzletében van Fűvészkert-u. 14. A Kolibri hüvelyt feltétlenül izlelje meg mindenki!

2-300 hold legelő

bérbeadó.
Csikót, marhát legelőre beváltak. Értekezhetni

FRIED SAMUNAL,
Miklós-utca 4. szám.

Pénzt kölcsönöz magánzó 5% mellett tisztességes embereknek 5 évi részletfizetésre (ingatlanra is). RHOLL. K. Berlin 29., poste restante.

MEGHÍVÓ.

A Hajdusámszoni Kölcsonös Segélyző-Egylet mint Szövetkezet

1914 március hó 1-én délelőtt 10 órakor, a hajdusámszoni Olvasó-Egylet nagy termében

VII. ÉVI RENDES KÖZGYÜLÉSÉT

tartja, melyre tagjait tisztelettel meghívja.

Tárgysorozat:

1. Közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése 2 tag kijelölése.
2. Igazgatóság jelentése a lefolyt üzletévről.
3. Felügyelő-bizottság jelentése.
4. Zárószámadások előterjesztése, mérleg megállapítása és a nyereség feletti határozathozatal.
5. Felmentvény megadása az igazgatóságnak, felügyelő-bizottságnak és felszámoló-bizottságnak.
6. 1914-ik VIII. évtársulat megalakulása.
7. Egy felügyelő-bizottsági tag választása.
8. Két igazgatósági tag kisorsolása és választása.
9. Felszámoló-bizottság választása.
10. Alapszabályok módosítása.
11. Esetleges indítványok.

AZ IGADGATÓSÁG.

Tehor.

Vagyon.

Mérleg-számla.

Pénztár	969.98	1908. évi törzsbetét.	108.50
Pénztárvezeték:		1909. " " "	11388.—
Osztrák-Magyar Bank	500.—	1910. " " "	8629.—
Debreczeni Első Takarékpénztár	3662.14	1911. " " "	12921.60
	5132.12	1912. " " "	19421.40
Kötelezvény	90756.—	1913. " " "	3311.80
Berendezés és felszerelés	420.—	1914. " " "	568.—
Elsőleg	75.—	1909. haszoneredmény	949.10
Adóssok	452.48	1910. " " "	840.15
Többek	1893.60	1911. " " "	494.—
Átmeneti kamatok egyenlege	438.82	1912. " " "	298.—
			2581.25
		Visszleszámítás	12310.—
		1907. I/évt. vagyon-számla	334.—
		1908. II/évt. " "	1121.20
		Hitelezők	21187.64
		Veszteségi tartalék alap	1349.43
		Letét	990.56
		Beirási díj 1914. évi	48.80
		Mult évi nyereség áthozat	140.64
		Folyó évi nyereség	2756.20
	99168.02		2896.84
			99168.02

Veszteség.

Eredmény-számla.

Nyereség.

Házbér	460.—	Kamat	4258.17
Adó	952.78	Közelési illeték	2688.36
Üzleti költség	575.05	Mulasztási illeték	1313.34
Berendezésből leírás	74.24	Nyereség előrehozatal 1912. évről	140.64
Napibiztosi fizetések	962.—	Beirás díjak	70.40
Felügyelő-bizottság fizetése	250.—		
Tiszti és szolga fizetések	2300.—		
Mult évi nyereség-áthozat	140.64		
Folyó évi nyereség	2756.20		
	8470.91		8470.91

Hajdusámszon, 1913 december hó 31-én.

Friss Gyula, pénztáros. Gödény Ferenc, elnök. Szöör Antal, ügyv. igazgató. Bálint Lajos, főkönyvelő.
IGA Z G A T Ó S Á G:
Csuka Sándor, Goldstein Menyhért, Hadházy Imre, Hamza László,
Ludmány Lajos, Ludmány Sándor, Nagy Lajos, Pásztor Sándor.
F E L Ü G Y E L Ő - B I Z O T T S Á G:
Papp Gusztáv, elnök. Ary Lajos, Leitner Dezső, Végh Lajos.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, Piac-utca 49., a főpostával szemben.

Ah!!... ez vagy gyöngyvirágcsokor vagy
Dralle-féle Illusion
a világítótoronnyal

Gyöngyvirág rózsza, orgona, heliotrop, rezeda 4-korona, ibolya 5-korona. Minden gyógyszerárakban, drogeriákban, illatszerkereskedésekben, szapanüzletekben és jobb fajta fodrászoknál.

GEORG DRALLE, HAMBURG-BODENBACH a. E.